

Selvitys Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista sekä arvio siirtyvästä henkilöstöstä

Kaupunginhallitus 28.02.2022 § 37
74/02.07.00/2022

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Tuija Telén
Valmistelija: Kaupunginjohtaja Tuija Telén
Kaupunkikehitysjohtaja Esko Vuolukka
Sivistysjohtaja Arto Jormalainen
Vt. konsernipalvelujohtaja, hallintopäällikkö Leena Pieniniemi

Lainsäädäntö ja prosessi

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (616/2021) todetaan:

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen järjestämisvastuu siirtyy HUS-yhtymälle 1 päivänä tammikuuta 2023. Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. (4 § Järjestämisvastuun siirtäminen.)

Kunnan on tehtävä viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2022 hyvinvointialueelle selvitys 22, 23 ja 25 §:ssä tarkoitetuista sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista. Lisäksi samassa määräajassa kunnan tulee antaa hyvinvointialueelle arvio 18 §:n nojalla siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja 24 §:n mukaisesta lomapalkkavelasta. (26 § Selvitys kunnasta siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista, vastuista ja kunnalta vuokrattavista toimitiloista.)

Hyvinvointialue voi pyytää kunnalta käyttöönsä tarpeellisiksi katsomiaan lisäselvityksiä ja asiakirjoja. Jos hyvinvointialue katsoo, että 1 momentissa tarkoitettujen selvityksen mukaan hyvinvointialueen hallintaan siirtyvät toimitilat, irtaimisto ja sopimukset eivät turvaa sosiaali- ja terveystoimen tai pelastustoimen järjestämistä alueella, hyvinvointialueen on neuvoteltava kunnan kanssa. (26 §)

Kunnan on täydennettävä 1 momentissa tarkoitettua selvitystä viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022, jos 1 momentissa tarkoitetuissa toimitiloissa, siirtyvässä irtaimessa, omaisuudessa tai sopimuksissa on tapahtunut olennaisia muutoksia 1 momentissa tarkoitettujen selvityksen antamisen jälkeen ja jos hyvinvointialue katsoo selvityksen täydentämisen tarpeelliseksi. (26 §)

Aluevaltuusto käsittelee 26 §:ssä tarkoitettujen selvitysten viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2022 ja päättää sen perusteella 22-25 §:ssä

tarkoitettujen irtaimen omaisuuden, lomapalkkavelan, sopimusten ja vastuiden siirtymisestä hyvinvointialueelle ja hyvinvointialueen vastuulle. (28 § Hyvinvointialueen päätös.)

Kuntayhtymien omaisuus ja irtain omaisuus siirtyy hyvinvointialueelle tämän lain nojalla. Edellä 21 ja 26 §:ssä säädetty selvitys sekä 28 §:ssä tarkoitettu päätös vastaavat omaisuuden saantokirjaa. Hyvinvointialueen on haettava lainhuutoa kuuden kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä. HUS:n kiinteä ja irtain omaisuus siirtyy tämän lain nojalla ilman eri selvitystä ja HUS-hyvinvointiyhtymän on haettava lainhuutoa kuuden kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä. (40 § Omaisuuden saanto.)

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle sekä hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeenluovutukseksi. Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevien opiskeluhoollon psykologien ja kuraattoreiden siirtyminen hyvinvointialueelle ja hyvinvointiyhtymään. Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös kunnan 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirrot, jos tehtävää hoitavan henkilön tosiasiallisista tehtävistä vähintään puolet on 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtäviä. (18 § Henkilöstön asema.)

Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1 päivänä tammikuuta 2023. (22 § Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitilat.)

Hyvinvointialue ja kunta tekevät toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen siten, että se on voimassa ainakin 31 päivään joulukuuta 2025 asti. Hyvinvointialueella on oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella ilmoittamalla siitä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaoloajan päättymistä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa vuokrasopimuksessa sovitun vuokran on katettava vuokrasopimuksen kohteena olevaan toimitilaan liittyvät kohtuulliset pääoma- ja ylläpitokustannukset. Hyvinvointialue ja kunta voivat sopia 1 momentissa tarkoitettujen toimitilojen hallinnasta sekä toimitilojen hallintaa koskevien vuokrasopimusten voimassaolosta myös toisin kuin tässä pykälässä säädetään. (22 §)

Hyvinvointialueelle siirtyvät 1 päivänä tammikuuta 2023 sen järjestämisvastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat. Hyvinvointialueelle eivät kuitenkaan siirry osakeyhtiöiden osakkeet 2 momentissa tarkoitettuja osakkeita lukuun ottamatta. Hyvinvointialueelle siirtyvät sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten, jos osakeyhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystoimien tuottaminen. Edellä 1 ja 2 momentista poiketen hyvinvointialueelle ei siirry sellainen kunnan omistama irtaimisto ja osakkeet, jotka kunta omistaa työterveyshuoltolaissa (1383/2001) säädettyjen velvoitteidensa täyttämiseksi. Edellä 2 momentissa tarkoitettujen osakkeiden siirtymistä lukuun ottamatta kunta ja hyvinvointialue voivat sopia irtaimen omaisuuden siirtymisestä myös toisin kuin 1 momentissa säädetään. (23 § Kunnan järjestämän sosiaali- ja

terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevan irtaimen omaisuuden siirtyminen hyvinvointialueelle.)

Laki kokonaisuudessaan: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210616>

Liitteissä olevien selvitysten sisällöt

Liite 1 Perusturvakuntayhtymä Karviaisen ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen käytössä olevat tilat sekä välivuokratut asunnot

Liite 2 sisältää arvion siirtyvästä irtaimistosta

Liite 3 sisältää arvion siirtyvistä osakeomistuksista

Liite 4 sisältää arvion siirtyvistä leasing-sopimuksista (IT-laitteet)

Liite 5 sisältää arvion siirtyvästä henkilöstöstä, palkkasummasta ja lomapalkkavelka-arviosta

Vaikutukset

Päätettävä asia perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta (616/2021). Jokaisen kunnan on tehtävä selvitys hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista sekä arvio siirtyvästä henkilöstöstä 28.2.2022 mennessä.

Muutoksen vaikutuksen Karkkilan kaupungin osalta ovat yleisesti arvioiden seuraavat:

Vaikutukset asukkaisiin:

Karkkilan kaupungin asukkaiden palvelujen jatkuvuus turvataan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella. Kaupungin asukkaiden palveluissa ei ole välitöntä muutosta 1.1.2023. Palvelujen järjestämistä vastaavien siirtyminen kaupungilta hyvinvointialueelle tehdään liikkeenluovutuksen säätelyn mukaisesti, jolloin olemassa oleva henkilöstö ja ostopalvelutuottajat säilyvät muutoksessa ennallaan. Hyvinvointialue on velvollinen vuokraamaan sote-käytössä olevat kuntien toimitilat kolmen vuoden ajan. Siten myöskään toimipisteisiin ei ole tulossa välittömiä muutoksia.

Vaikutukset Karkkilan kaupungin talouteen:

Kun rahoitusvastuu siirtyy kunnilta valtiolle, on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Kuntien valtionosuudesta vähennetään sote- ja pelastustoimen laskennallisten kustannusten osuus. Jotta kokonaisveroaste ei kasvaisi, veloitetaan kunnat alentamaan kunnallisveroa. Kunnallisveron vähennys on kevään 2021 arvion mukaan 12,39 prosenttiyksikköä kaikissa kunnissa, kun lait tulevat voimaan. Vähennys päätetään keuhällä 2022 siirtyvien sote- ja pelastustoimen kustannusten uuden arvion päivityttyä. Myös kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan ja valtion osuutta vastaavasti kasvatetaan.

Vaikutukset henkilöstöön:

Kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstö siirtyy tehtäviensä mukana kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden palvelukseen. Lisäksi kuntien opetustoimesta hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvät opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit. Kuntien yhteisten tukipalvelujen työntekijä siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen, jos henkilön nykytehtävistä (siirtymähetkellä eli 31.12.2022) vähintään puolet kohdistuu kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluihin. Henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti ns. vanhoina työntekijöinä ja säilyttää siirtymähetkellä voimassa olevat työ- tai virkasuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Liikkeenluovutus tarkoittaa sitä, että työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista työ- ja virkasuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät luovutuksensaajalle, joka olisi velvollinen noudattamaan luovutushetkellä voimassa olleen työ- tai virkaehtosopimuksen määräyksiä sopimuskauden loppuun. Liikkeenluovutus ei ole sellaisenaan peruste palvelussuhteen ehtojen muuttamiseen. Viranhaltijalla ja työntekijällä olisi oikeus irtisanoutua palvelussuhteesta irtisanomisaikaa noudattamatta organisaatiomuutoksen voimaantulosta. Määräaikaisissa palvelussuhteissa olevat siirtyvät liikkeenluovutuksessa uuden työnantajan palvelukseen määräaikaisen palvelussuhteensa keston ajaksi. Aikaisemman työnantajan palveluksesta perhevapaille jääneillä työntekijöillä on oikeus palata uuden työnantajan palvelukseen ensisijaisesti aikaisempaan työhön.

Karkkilan kaupungin osalta, kahta työntekijää lukuun ottamatta, hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvä henkilöstö on tällä hetkellä Peruspalvelukuntayhtymä Karviaisen henkilöstöä.

Tukipalveluhenkilöstön osalta asia on selvityksessä.

Vaikutukset palveluihin:

Hyvinvointialueen toiminnan rahoitus vastaa toiminnan käynnistyessä kunkin alueen kuntien sote- ja pelastustoimeen aiemmin kohdentamia määrärahoja. Pysyvä rahoitusmalli perustuu hyvinvointialueen tarveperusteeseen. Tarveperusteinen rahoitus lasketaan asukasmäärän, terveydenhuollon palvelutarpeen, vanhustenhuollon palvelutarpeen, sosiaalihuollon palvelutarpeen, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, asukastiheyden ja saaristolaisuuden perusteella. Lisäksi rahoitusta saa hyvinvoinnin edistämisen perusteella. Rahoituksen siirtymäkauden 2023-2029 aikana rahoitusperuste muuttuu portaittain tarveperusteiseksi. Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lähtötason rahoitus on 214 euroa / asukas eli 101 miljoonaa euroa tarvevakioitua rahoitusta suurempi, mikä tarkoittaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle rahoitusleikkausta. Rahoitusleikkaus on kuitenkin rajattu olemaan enintään 100 euroa / asukas eli noin 47 miljoonaa euroa. Ensimmäinen rahoituksen leikkaus kohdistuu vuoteen 2024, jolloin rahoitusta leikataan 10 euroa / asukas eli noin 4,7 miljoonaa euroa.

Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi strategiset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollolle ja pelastustoimelle. Hyvinvointialueiden tulee ottaa tavoitteet huomioon omassa toiminnassaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen valmistelussa.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö käyvät vuosittain kunkin hyvinvointialueen kanssa neuvottelut, joissa seurataan, arvioidaan ja ohjataan strategisella tasolla hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä. Hyvinvointialue laatii vuosittain investointisuunnitelman, jonka hyväksymisestä päättävät sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö. Hyväksytty investointisuunnitelma on edellytyksenä hyvinvointialueen uusille investoinneille ja omaisuuden luovutuksille.

Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin on laatinut toiminnan käynnistämisen riskiarvioinnin. Keskeisimmät riskit liittyvät hyvinvointialueen käynnistämisen hallinnollisiin kysymyksiin, erityisesti tarpeeseen ottaa käyttöön hallinnon tietojärjestelmiä erittäin kireällä aikataululla.

Yhteistoiminta henkilöstön kanssa

Henkilöstötietojen siirtoa koskeva yhteistoimintamenettely on toteutettu loppuvuonna 2021.

Yhteistoiminnallisessa käsittelyssä ja tietojen keruussa on noudatettu KT:n asiassa antamia ohjeita. Tietoja on ilmoitettu käytettävän mm. hyvinvointialueen henkilöstö- ja taloussuunnittelun toteuttamiseksi.

Varsinaiset henkilöstön siirtoa koskevat yhteistoiminnalliset menettelyt toteutetaan kesä-syyskuussa 2022, minkä jälkeen hyvinvointialueelle annetaan tarkemmat yksityiskohdat sisältävä listaus 1.1.2023 siirtyvästä henkilöstöstä. Henkilöstön mahdollisen vaihtumisen vuoksi lista voi muuttua siirtymähetkeen saakka.

Ehdotus:

Kaupunginjohtaja Tuija Telén

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää

1) antaa selvityksenä liitteiden (1-4) mukaiset tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista,

2) antaa liitteen (5) mukaisen arvion hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta,

3) valtuuttaa kaupunginhallituksen päättämään selvitykseen vaadittavista täydennyksistä ja vähäisistä muutoksista.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää tarkastaa tämän asiapykälän kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Merkittiin, että pykälä tarkastettiin kokouksessa.